

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΒΛΑΧΟΦΩΝΩΝ(5)

**Του Τσιαμήτρου
Γιάννη ,
εκπαιδευτικού ,
χοροδιδασκάλου**

Στα αυτά σημειώματα αυτά επαναλαμβάνουμε ότι δεν είμαστε με τίποτα κατά

των δημοτικών τραγουδιών στην αρωμαυική (βλάχικα). Απεναντίας προσπαθούμε να συγκεντρώσουμε όσα τέτοια υπάρχουν. Ωστόσο δεν μπορούμε να αμφισβητήσουμε την ύπαρξη πάρα πολλών τραγουδιών στην ελληνική γλώσσα. Για αυτό τον λόγο πρέπει να γίνει μια επιστημονική θεώρηση του θέματος για την αμερόληπτη ενημέρωση τόσο των Ελλήνων όσο και των εταίρων ευρωπαϊκών. Ήδη ο Αχ. Λαζάρου έχει κάνει μια τέτοια μελέτη επάνω σε επιστημονική βάση με πάρα πολλά στοιχεία ,που μπορούμε να βρούμε στο ανάτυπο από το 'Ηπειρωτικό Ημερολόγιο' με τίτλο 'Ιστορία του βλάχικου δημοτικού τραγουδιού', Ιωάννινα ,1988. Αφορμή στάθηκε η κυκλοφορία ενός βιβλίου, στο οποίο τα τραγούδια των βλαχοφώνων παρουσιάζονται όλα στην αρωμαυική (βλάχικα), στην δεύτερη γλώσσα των βλαχοφώνων, με λατινική γραφή, μεταφρασμένα στη ελληνική γλώσσα. Στο μελέτημά του ο Αχ. Λαζάρου μας λέει επί λέξει:

«... Στο τελευταίο λάθος παρασύρει και η περιέργη και παραπλανητική αιτιολόγηση της εκδόσεως; 'σήμερα στη χώρα μας κυκλοφορούν Κινέζικα, Αραβικά, Βιετναμέζικα Αφρικάνικα, και τόσα άλλα ποιήματα μεταφρασμένα. Γιατί όχι λοιπόν και βλάχικα; Την επιμέλεια-πόση αλήθεια, κατάχρηση της σημασίας του όρου-της συλλογής έχει καθηγήτρια χημείας, η οποία διδάσκει σε Λύκειο των Τρικάλων της Θεσσαλίας, όπου και μόλις κατοικεί. Κατάγεται δε από το Περιβόλι, ωραία κωμόπολη της Πίνδου».

Κατά την γνώμη μας, όταν γίνονται τέτοιες εκδόσεις (βιβλίων και cd) θα πρέπει να τονίζεται το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι οι βλαχοφώνοι τραγουδούσαν και τραγουδούν και στις δυο γλώσσες και περισσότερο στην ελληνική κατά ένα πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό(90%).

Ήδη το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο ασχολείται με τους βλαχοφώνους. Εκπρόσωποι του περιοδεύουν τον βορειοελλαδικό χώρο και παρακολουθούν τα βλαχολογικά δημοσιεύματα. Αν παρατηρήσουν βιβλία και cd με δημοτικά τραγούδια να έχουν υλικό μόνο στην αρωμαυική θα πιστέψουν ότι οι βλαχοφώνοι δεν τραγουδούν στην ελληνική γλώσσα ,πράγμα που δεν το διευκρινίζουν οι περισσότερες τέτοιες εκδόσεις ,όπως υπαινιχθήκαμε προηγουμένως. Κατ'επέκταση οι εκπρόσωποι αυτοί θα μείνουν και με την εντύπωση ότι οι βλαχοφώνοι δεν έχουν ελληνική ποιητική γραμματεία και ότι αποτελούν ιδιαίτερη εθνότητα εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας.

Όμως βλάχικη γραπτή γραμματεία στη αρωμαυική (βλάχικα) και με λατινική γραφή από το απώτερο παρελθόν δεν υφίσταται και οι πρώτες απόπειρες παρουσίασης

ποίησης των βλαχοφώνων της Μακεδονίας παρατηρήθηκε κατά την έναρξη της ρουμανικής προπαγάνδας ,που αποσκοπούσε στην βαθμιαία αποξένωση των βλαχοφώνων από τον ελληνισμό προς όφελος της Ρουμανίας. Βέβαια, εκείνη την εποχή (19ο αιώνας) η δημοσίευση πλαστών δημοτικών τραγουδιών ήταν γενικό φαινόμενο και δεν εξαρτώνταν μόνο από πολιτικές ή εθνικιστικές σκοπιμότητες.

Είχαμε αναφέρει τους Ρουμάνους Μπουλιντινιάνου και Ραντουλέσκου για συγγραφή πλαστών δημοτικών τραγουδιών στα βλάχικα.. Υπάρχει όμως και ο Ioan Caragiani ο οποίος διέτρεξε την ελληνική χερσόνησο και εκπόνησε εκτενές μελέτημα στο οποίο ανακοίνωσε την σκοπιμότητα του ως εξής :

«Οι Ρουμελιώτες (έτσι αποκαλούσε τους βλαχοφώνους) λησμονημένοι και αγνοημένοι από τους ελεύθερους Ρουμάνους δεν πρέπει να αφηθούν για να εξελληνιστούν. Διότι το μέλλον επιφυλάσσει πολλές περιπέτειες και ενδεχομένως θα χρειαστούμε και αυτούς και μπορούν να προσφέρουν μεγάλες υπηρεσίες στον Ρουμανισμό από πολλές απόψεις, τουλάχιστον ο αριθμός τους και το παρελθόν τους αποτελούν ικανές εγγυήσεις»

(Ioan Caragiani, "Romanii din Macedonia si poessia lor populara, CL, 2 (1868)335-359).

Η διατύπωσή του αυτή όμως είναι λανθασμένη γιατί δεν υπάρχει λόγος οι βλαχοφώνοι να περιμένουν βοήθεια από τους Ρουμάνους, ούτε χρειάζονται τα φώτα τους γιατί οι ίδιοι οι βλαχοφώνοι εδώ και καιρό υπερέχουν στην ελληνική γλώσσα και μεταλαμβάνουν τον ελληνικό πολιτισμό στους γειτονικούς λαούς ,όπως διαπιστώνουν ολόένα και περισσότεροι επιστήμονες των ευεργετημένων χωρών ,προ πάντων δε της Γιουγκοσλαβίας (Skok, Skaric, Porovic κ.α.).

Άλλωστε ,πιο μπροστά από αυτόν (Cargianni) ο Ηπειρώτης διδάσκαλος του Γένους (από το 1810) Νεόφυτος Δούκας μιλάει για ελληνικά σχολεία των βλαχοφώνων αλλά και ο άλλος διδάσκαλος του γένους πάλι Ηπειρώτης, ο Αθανάσιος Ψαλίδας αναγνωρίζει την υπεροχή των βλαχοχωριών σε όλα (εμπόριο, ελληνικά σχολεία, επιστήμες, οικοδομήματα ,ευεργετήματα, πνευματικότητα κλπ).

Επώνυμη ,λόγια ποίηση οι βλαχοφώνοι έχουν αξιόλογη αλλά στην ελληνική γλώσσα (Κρυστάλλης ,Ζαλοκώστας ,Μπίρδας κλπ). Άλλωστε σύμφωνα με τον Ρουμάνο επιστήμονα S. Mehedinti δεν υπήρχε αναφαβητισμός στους βλαχοφώνους και, σύμφωνα με Έλληνες και ξένους ερευνητές, το βλαχοχώρια επί τουρκοκρατίας ήταν γεμάτα με ελληνικά σχολεία, όπως είπαμε προηγουμένως.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Με την με αριθμό 51/ΕΜ/2000 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας τροποποιήθηκε προς εναρμόνιση στις διατάξεις του ν. 2725/99 το καταστατικό του σωματείου με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΒΑΡΕΩΝ ΑΘΛΗΜΑΤΩΝ - Ο ΣΠΑΡΤΑΚΟΣ», με έδρα τη Βέροια Ημαθίας και σκοπό αυτόν που αναγράφεται στο καταστατικό.

Η Πληρεξούσια Δικηγόρος
ΜΑΡΙΑ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
Α.ΜΑ.Σ.Θ. 5596